Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Ilmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimishind postiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt, 6 kuud 340 snt, 12 kuud 6 kr. 75 senti
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vasta kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 60. (109.) Jõhvis, teisipäeval, 2. juunil 1931. II. aastakäik.

Kust ostate Teie kõige paremaid aiavilja ja loomatoidujuurikate
seemneid?..
Ainult A. VILLERS'i kauplusest Jõhvis, Turu plats nr. 7.

Kõige maitsvamaid veine, likööre ja napse, ostetakse Jõhvis,
A. Villers'i
viinamüügi osakonnast.
Restoraanidele ja viinakauplustele soodus sisseostu kohta.

Rong purustas kaitsewäe auto.

Autojuht sai surma, 4 sõdurit wigastatud.

Pühapäewa hommikul kell 3/4 10 jäi Saku ja Männiku jaama wahel kitsaroopalise järelwalweta üleşõidukohal reisijaterongi alla autotankide rügemendi weoauto. Auto purunes pilbasteks, autojuht Heinrich Kangur sai silmapilksełt surma. Teised autoswiibiwad 3. diw. õppekompanii sõdurid Mihkel Matiesen, Johannes Sitsi, Jaan Lepik ja Aug. Juhanson said kõik raskeid wigastusi. Õnnetus juhtus Saku jaamast 2 km ülesõidukohal. Siit läheb üle raudtee maantee, mis autotankide rügemendi poolt ehitati ja mida kasutas peamiselt sama rügement. Ta asub laskewälja piirkonnas. Autotankide rügement asus juba Männikule suwelaagrisse, kuhu läheb tänawu ka 3. diw. õppekompanii laagrisse. Pühapäewal oli käsil laagrisse asumine. Kraamiweoks oli saadetud auto autotankide rügemendist. Parajasti kui Tallinnast hommikul kell 1/2 9 wäljasõitew reisijaterong pidi walweta ülesõidukohast mööduma, tahtis kaitsewäe auto kraamikoormaga üle raudtee laagri poole sõita. Nagtawasti ei arwestanud autojuht rongi kaugusega ülesõidukohast, ja samal silmapilgul, kui auto jõudis roobastele, tormas rong otsa. Rong lohistas auto 10 m edasi ja paiskas siis raudteetammi ääre. Rongi ei saadud kohe pidurdada. Autojuht H. Kangur oli nähtawasti rongi rataste alla jäänud. Tal on pea otsast ära ja see lamas roobaste wahel, kuna keha oli rong edasi kannud ja siis roobastelt kõrwale heitnud. Haawatud õppekompanii sõdurite seas on ka kompanii weltweebel, kelle wigastused kõige raskemad ja tema ellujäämine kahtlane.

SURM IGAVESES JÄÄS.
Nagu varem teatatud, leidis abiekspeditsioon Gröönimaa igaweses jääs hukkunud polaarekspeditsiooni juhi Alfred Wegeneri. Pildil on üks wiimaseid üleswõtteid teadlasest.

242 abiturienti riigiwanema juures.

70 kooli lõpetajad Tallinnas. — Tänawu astus ellu 2000 õpilast.

Laupäewal wõttis riigiwanem Kadrioru lossis wastu tänawu-aastaseid abituriente. Üle riigi oli kokku tulnud 242 kesk-, kutse- ja tööstuskooli lõpetajat, igast koolist kaks oma juhatajaga. Ildse oli lõpetajaid tulnud 70 koolist. Nendega olid kaasas ka haridus- ja sotsiaalminister J. Piiskar ja Tallinna kooliwalitsuse juhataja. Kõige wanemaks abiturienidks oli major, kes lõpetas tänawu Tallinna kolledşhi.

Kell 4 ilmus ootamate abiturientide juure riigiwanem, kelle poole pöördus haridusminister kõnega, tähendades, et keskkoolid tänawu on annud 2000 lõpetajat, kes kõik astuwad ellu. Riigiwanem koos haridusministriga sammus mööda lõpetajate ridadest, üksikult kõiki terwitades ja õnne soowides. Oma kõnes abiturientidele tähendas riigiwanem, et tänawu juba 10. korda keskkoolide lõpetajad kogunewad riigiwanema juure. Praegu on olude sunnil keskkoolide ümberkorraldamine, kuid walitsus tahab seda teha nii, et selle all ei kannataks need, kellel on tung hariduse järele. Riigiwanem tähendas abiturientidele, et tegelikku ellu astudes neid ootab ees ka omajagu muresid, kuid ei tule kunagi kaotada lootust endasse, loodetagu enda tublidusse, ja see wiib üle raskustest, sest nooruse energia peab jääma wõitjaks. Noortest peawad saama meie rahwajuhid, sest praegune põlw annab selle koha warsti noortele üle.

Keskkoolide juhatajate poolt wastasid riigiwanemale Läänemaa ühisgümnaasiumi direktor Ükski ja Läänemaa abiturientide nimel Läänemaa ühisgümnaasiumi lõpetaja Herman Thal. Tallinna pedagoogiumi lõpetaja Erna Kiisk andis riigiwanemale abiturientide poolt juure kimbu roose. Peale ametlikku osa kostitati abituriente riigiwanema juures maiustustega. Külaskäik kestis mitu tundi.

*

Abiturientide wastuwõtule riigiwanema juure Narwast sõitsid — ühisgümnaasiumist Juta Reier ja Erich Jalajas, wene ühisgümnaasiumist — Nina Schetlowsky ja Georg Silberg. Kaasa sõitsid ka mõlema kooli direktorid.

Üllatavad tagajärjed üleriiklisel laskewõistlusel.

Päevakangelased n-lin. Viru, 1. jalaväe rügemendist, ja lin. N. Kütt, Narva malewast.

Laupäewal algasid Tallinnas Mustamäe ja Tondi lasketiirudel Eesti laskurliidu esimesed üleriiklikud wõistlused. Laupäewasel päewal üllatas eriti kol. Siiru hea tagajärjega laskmises 300 m distantsis. Tema saawutas 40 lasuga 384 punkti, mis on parem 1929. a. samadel tingimustel püstitatud maailmarekordist ja mis on möödunud aastal Stokholmis maailma esiwõistlustel saawutatud parima tagajärjega wõrdne. Wabapüssist laskmises on praegu maailmarekord soomlase Lindgreni käes möödunud aastal püstitatud tagajärjega 386 punkti. Kuna Siiru laskis harilikust kaitsewäe püssist, siis tohiks tema saawutus olla maailmarekordiks. Teiseks päewakangelaseks oli wõistlustel päälik Loun Tallinna malewast, kes saawutas 40 lasuga seistes 311 p., 40 lasuga põlwelt 348 p. ja lamades 361 p. Seega punktide kogusumma 1020. See on tagajärg, millist Eestis pole weel nähtud. Tallinna tuntud laskuri Pasşupi tagajärg 3 asendis oli 961 p., wiljandlase Järwekülje — 905 p.

Kol. Siiru lõpetas oma laskeseeria alles õhtupoolikul. Lasketiirul arwati, et tema tagajärg wõib weel ületada Louni saawutuse. Kolmandaks päewakangelaseks oli kaitseliitlane Kütt Narwast, kes 2 seeriaga saawutas 707 punkti. Ka tema tagajärg pidi tõusma üle 1000 p. Kõige nõrgem oli tagajärg spordipüssidest laskmises. Parim tagajärg oli allohwitser Baumeril ratsarügemendist, kes saawutas 973 p., järgmisena oli Schütz 963 punkti.

Esimest korda wõisteldi meil ka duellilaskmises. Siin näitas kõige paremat tagajärge n-lin. Wiru, saawutades wõimalikult 300 p 285 p. Teine parem duellilaskja oli major Lippus, kes saawutas 281 p. Wiimane oleks purustanud sel alal ka maailmarekordi, kuid üks lask läks nurja, kuna padrun ei põlenud wälja ja tõi tõenäolise 10 asemel 0. Teised paremad tagajärjed duellilaskmises olid Pasşupil 270, Trummil 266 ja Siirul 252 p.

Kaitsewäest wabanesid

laupäewal need ajateenijad, kes wõeti kaitsewäkke 25. juunil 1930 a. Wabastamine sündis seega ligi kuu aega warem kui seda oleks wõimaldanud aastane tähtpäew. Wabastatutel wõeti ära warustus, anti kätte reserwidokumendid ning saadeti rongidega teele kodupoole.

Rootsi parlament 500-aastane.

Rootsi parlament pühitseb 1935. aastal oma 500-aastast juubelit. Pidustuste ettewalmistused on juba alanud. Esimese Rootsi riigipäewa kutsus kokku Rootsi suur rahwuskangelane Engelbrekt 1435. aastal Arboga linnakeses Kesk-Rootsis. Juubeli puhul antakse wälja 14-köiteline Rootsi rahwaesituse ajalugu. Esimene anne on juba ilmunud.

Narwa lahe sügawus mõõtmisel.

Reedel jõudis N.-Jõesuu alla kaitsewäe suurtükipaat „Laine", kes tõi kaasa wiis paati, mis jäid sinna maha. Paatides hakkawad kaitsewäelased toimetama Narwa lahe sügawuse mõõtmisi, milline töö kestab terwe suwe. Tööd juhatawad kaitsewäelased, abiks wõetakse ükşikuid eraişikuid.

20.000 Nõukogude wastast kõrwaldati.

Moskwast teatatakse, et Nõukogude walitsus on ametiühingute puhastamisega lõpule jõudnud. Ametiühinguteşt olewat nõukogudewastase ideoloogia pärast 20.000 liiget wälja heidetud.

Raadio uued maksumäärad.

„Riigi Teatajas" on awaldatud teedeministri määrus seniste raadioringhäälingu maksude muutmiseks. Uue määruse järele wõetakse raadioringhäälingu kasutamismaksu kõigilt ringhäälingu wastuwõtuaparaatide, kindlatüübilise aparaadita antennide ja kuulamiskohtade kasutajailt aastas järgmiselt: ühe- ja kahelambilise aparaadi pealt — 12 krooni; kolme- ja rohkema arwu lambilise aparaadi pealt — 15 krooni; lampaparaadi pealt, lampide arwust olenematult, awalikes ärikohtades, nagu — restoranid, einelauad, kohwikud, kinod, raadioärid jne. — 40 krooni. Uus määrus hakkab maksma 1. juulist.

TEADAANNE.

Peetri tuletõrje järjekorralised suvised harjutused algawad neljapäeval, 4. juunil, kell 19. Kõigil meeskonnaliikmetel ilmumine selleks ajaks depoo rumesse. sunduslik.

P. LUŽKOV,
Peamees.

47 siga hävines tules.

Raske tuleõnnetus Tartumaal.

Pühapäewal warahommikul juhtus Andre wallas Andrese talus suurem tuleõnnetus. Tules häwines talu elumaja ja sellega ühe katuse all seisew sigala. Wiimasesse põles sisse 47 siga ja peale selle wäikseid põrsaid.

Tuli on alanud köögist, kus karjatüdruk kella 6 paiku hommikul tule paja alla oli teinud ja siis ise lauta läinud. Tagasi tulles leidis ta ruumi juba tule wõimuses. Nähtawasti oli tuli hagudesse sattunud ja sealt lewinud kogu ruumi peale.

Tuli wõttis kiiresti wõimust üle kogu maja. Muuseas jäi ka sigala tulemerre. Uste awamisel jooksis põlewast loudast ainult 3 siga wälja, kuna tulle ... 47 harjasloома. Peale selle häwines tules weel auto ja hulk muud kraami. Kahjusumma on esialgu teadmata. Kindlasti on see aga suur.

Õnnetusest teatati ka Tartu linna tuletõrje lendsalgale. Wiimane ei saanud aga wastawa, kergemat liiki auto puudusel wälja sõita. Sündmusest informeeriti wabatahtliku tuletõrje ronisaid, kes omal autol ka kohale ruttasid.

Enne seda oli juba kustutamas Wasula mõisast wäljakutsutud prits. ühisel jõul läks korda teisi hooneid tulest ära hoida. Ronijad jõudsid tagasi alles kell 12 päewal. Wahepeal käis kohal ka lendsalga ülem wäikse wälkautol.

Andrese talu on linnast eemal umbes 9 km. Peremeheks on kohwik „Athena" pidaja Johannes Paabo, kes talu ostis kahe aasta eest. Möödunud suwel seadis ta Andresele sisse eeskujuliku seakaswatuse ühes kuldjaamaga. Tegelikkudeks pidajateks olid talus omaniku wennad.

Rannaäärsete walweasutuste töö ühtlustamisele.

Sadama-, tolli- ja piirivalve asutused ühendatakse.

Juba mõna aeg tagasi algas wastaw komisjon teedeministri abi Jürgensoni juhatusel rannaäärsete riigi walweasutuste töö kordineerimise kawa wälja-töötamist.

Praegu töötawad meil piiriwalwe, tolliwalitsus, sadamawalitsus ja sadamapolitsei igaüks oma funktsioonidega, kusjuures puudub tihedam koostöö. Nii mõneski kohas wõiks nende asutuste funktsioone ühendada. Taotlewad ju näiteks piiriwalwe ja tolliwalwe tihti ühte ja sama sihti. Wäga hästi wõiks ühendada sadamates ka tolli- ja sadamawalwurite ning osalt sadamapolitseigi tööd. Praegu töötawad need asutused aga täiesti üksteisest lahus.

Nüüd on komisjon nende asutuste kordineerimise kawa koostanud ja see tuleb arwatawasti lähemal ajal teedeministri kaudu walitsuses läbiwaatamisele.

Kui kordineerimise kawa wastuwõtmist leiab, ühendatakse mitmel pool, kus see läbiwiidaw, nende riigiasutuste funktsioonid ja awaneb wõimalus nende asutiste koosseise koondada.

Ettewalmistused Wene kultuurautonoomiaks.

Wenelased oma kultuurautonoomia teostamist arutamas.

Hiljuti Tallinna wene organisatsioonide esindajad pidasid ühise koosoleku, millel arutati wene kultuuromawalitsuse loomise küsimust. Eestis makswate seaduste alusel on igal wähemusrahwusel õigus luua kultuuromawalitsust, asutada omakeelseid koole jne. Seni on seda õigust kasutanud saksa ja juudi wähemusrahwused. Kõige suurem wähemusrahwus — wenelased — ei olnud seda küsimust seni kaalunud.

Wene organisatsioonide esindajad leidsid, et kultuuromawalitsuse loomine läheb liiga kalliks. Raske olewat tõmmata kõiki wenelasi kultuurautonoomia ümber, kuna suur osa wenelasi on alles kultuuriliselt madalal järjel ja isegi kirjaoskamata.

Riigi bensiinitehas täies tööhoos.

Väike-müügil kodumaa bensiin 20 senti liiter.

Riigi uue bensiinitehasega Kohtlas on töö ja parandused nii kaugele jõudnud, et wabrik nüüd täie jõuga on tööle pandud. Riigi bensiin on üle terwe maa müügile lastud. Tallinnas müüakse teda wäikesel wiisil ostes 20 senti liiter. Jällemüüjatele waadi-wiisi muidugi odawamalt.

Tallinna trammi osakond on riigi bensiiniga töötanud mai alul 2 nädalat ja on annud kõigiti kiitwa otsuse riigi bensiini kohta. Mingit halba lõhna sellel bensiinil ei ole. Tehnilised töötamise omadused osutusid kõikipidi soodsateks. Proowimisel leiti, et riigi bensiin on koguni kõwem: wäljamaa bensiiniga kulus 1 kilogramm bensiini 2,82 kilomeetri ärasõitmiseks, riigi bensiini 1 klgr. andis aga läbisõitu 3,19 kilomeetrit.

Aresti alla pandud auto warastati.

Jõhvi apteegi warandus realiseeriti panga kasuks.

Neil päewil kirjutas üles Jõhwi jaoskonna kohtupristaw Krediit-panga nõudel Jõhwi elaniku prow. Joh. Bertensi wallaswara, mis koosnes limonaditehase sisseseadest, apteegi kaubast ja mööblist. Kõik see warandus ei katnud panga nõudmist, mis tuli Bertensil maksa. 30. mail pandi Jõhwi alewi jaamas aresti alla ka Bertensi sõiduauto. Kohtupristaw ja ametiwõimud sõitsid autol Krediitpanga Jõhwi osakonda, et seada kokku wastaw akt. Olnud panga ruumides waewalt 10 minutit, tulid nad wälja. Üllatuseks leiti, et sõiduk oli kadunud panga eest. Asjast teatati ametiwõimudele, kes kuuldawasti olewat autowargal jälil.

Kreenholm wallandab töölisi.

Läinud laupäewal wallandati Kreenholmi wabriku kudumisjaoskonnast 20 töölist, kes olid wõetud ajutiselt tööle. Wallandamine on tingitud tellimiste waheşusest. Kui lähemal ajal ei tule tellimisi kudumistöödele, siis wõetakse ette uusi wallandamisi.

Teistes wabriku osakondades on töö enam-wähem normaalne.

Õllesõprade lugupidamise võitnud
„Livoonia" õlu
on valmistatud Tartus, ainukeses väljaspool trusti olevas eesti õlletehases. Ladu Jõhvis, Turuplats nr. 1, telefon 1.
Pudelitesse villimine on viimastele kogemustele toetudes täiendatud.

Mõned arvestused elektrijaamade majandusliku projekteerimise kohta.

Dipl. ins. A. Marks on.

6. Woolu juhtimine Kohtla kaewandusest Tallinna.

Tehniliselt ajakõrgusel seiswa jõujaama seade oleks 290 Kr/kW, aastakulud 16%, s. o. 46,50 Kr/kW. Tarwitusele wõetakse alawäärtuslikum õlikiwi 2.000 kcal/kg, mille wäärtus kaewanduses takseeritud 3 Kr/t, s. o. 0,00015 senti/kcal. Woolu maksmaminek siis oleks:

Kasutamisaeg h	Kapitali kulud sent/kWh	Soojuskulud senti/kWh W'=3224 . 0,00015+ + 950000/h . 0,00015	Woolu hind Kohtlas sent/kWh
1000 .	4,65	0,92	5,57
2000 .	2,32	0,70	3,02
4000 .	1,16	0,59	1,75
6000 .	0,78	0,55	1,33
8000 .	0,58	0,54	1,12

Ülekandmise kulud ja ülekandmise kaugused on needsamad, kui peatükk „a“ *) all juba arwestatud, nii et saame järgmise woolu koguhinna sentides mitmesugustes kaugustes Kohtla kaewandusest.

Kasutamisaeg h	Tarvitaja kaugus kaevandusest km				
	100	200	300	400	500
1000 . .	7,62	8,22	8,82	9,42	10,02
2000 . .	**4,07**	**4,37**	4,67	4,97	5,27
4000 . .	**2,31**	**2,46**	2,60	2,76	2,91
6000 . .	1,71	1,81	1,91	2,01	2,11
8000 . .	1,42	1,49	1,57	1,64	1,72

c) Õlikiwi transport Tallinna elektrienergia produtseerimiseks.

Kui meie seda alamat sorti õlikiwi küttewäärtusega 2.000 kcal/kg. Tallinna transporteerikssime, mille ühe tonni transport maksab ümmarguselt 2,5 kr., siis annab see ühe kcal peale 0,000125 senti weokulusid, kuna kütteaine wäärtuseks kaewanduses aluseks oli wõetud 3 Kr/t ehk 0,00015 senti/kcal, siis saame franko Tallinn ühe kcal/kg 0,000275 sendiga ja kui meie seda kütteainet moodsas jõujaamas surwete ja temperatuuride all, nii kuidas Tallinna linna elektrijaam tulewikus wälja areneb, ära kasutame, siis saame, kapitali teenistuseks 16% ja 290 Kr/kW aluseks wõttes, järgmised wooluhinnad:

Kasutamisaeg h	Kapitali kulud senti/kWh	Soojuse kulud senti/kWh W' = 3224 . 0,000275 + + 2950000/h . 0,000275	Woolu koguhind senti/kWh
1000	4,65	1,67	3,32
2000	2,32	1,29	**3,61**
4000	1,16	1,09	**2 25**
6000	0.78	1,03	1,81
8000	0,58	1,99	1,57

Kui tulewikus raudteeweokulud jäawad endiseks, õlikiwi-kaewanduseb praakõlikiwi küttewäärtusega 2.000 kcal/kg. franko wagun 3 Kr/t suudawad anda ja soojus jõujaamad Eestis Klingenbergi jõujaama tasapinnani arenewad, siis on majanduslikult soodsam Tallinna jaoks tarwis minewat energiat kohapeal produtseerida, sest kui meie wiimast tabelit eelmisega wõrdleme, aluseks wõttes h = 2.000 ja 4.000 tundi ning kaewanduse kauguseks 100 ja 200 km., siis saame Tallinnas produtseeritud kilowatt-tunni hinnaks 3,61 kuni 2,25 senti. Kohtlast üleantud energia hinnaks 4,07—4,37 ja 2,31—2,46 senti, arwesse wõtmata weel woolu warustuse kindlustust, mis oma-ette peatükk ja millele allpool tuleme tagasi.

Ekspiarwamiste ärahoidmiseks peab tähendama, et ainult soodne õlikiwi weohind Eestis selle lõpptulemuse andis, et Tallinnas energia produtseerimine tuleb odawam, kui õhuliini kaudu woolu edasiandmine Kohtlast.

Maksakssid meil Saksamaa weotariife, kus weotariifid järgmised:

Kaugus km. . . .	100	200	300	400	500
Weokulu Kr/t. . .	4,5	7,7	10,0	13,3	14,1

siis oleks pilt sootu teine olnud ja keegi ei mõtlekski näiteks pruun-sütt, mille omadused ja hind umbes wastawad õlikiwile, kauguste taha raudteega transporteerima hakata, waid seal saadetakse, n. n. „Edelprodukt“ elektriliinide kaudu edasi. Ainult kauguste puhul alla 100 km ja wäikeste koormatuskestwuse-aegade juures oleks weel olnud mõtet Saksas pruuni sütt raudteega transporteeriba, kuna kasutamisaja h tõusuga ja kauguste suurenemisega woolu transpordi tulutoowus kiiresti tõuseks.

*) *Vt. „Põhja Eesti“ nr. 59 (211) s. a.*

Taevasõit õnnestus hästi.

Õhusõitjad maanduvad nagu imeläbi terwelt ja õnnelikult Öztali Alpides. — Õhupall käis 16 kilomeetri kõrgusel. — Mõlemad mehed paremas terwises. — Lend täitis teaduslikult kõik lootused.

Prof. Piccard kawatseb uut taewalendu.

Kartused julgete taewasõitjate professor Piccardi ja tema abilise insener Kipferi saatuse pärast ei läinud õnneks täide. Seikluslik lend kõrgematesse õhukihtidesse sooritus õnnelikult ja taewasõitjad maanduvad Gurgli jääliustikul Öztali Alpides Austria-Itaalia piiri lähedal. Nende õhupall on käinud 16.000 meetri kõrgusel, seega on senine kõrgusrekord ligi 5000 meetri wõrra ületatud. Õhupall maandus kolmapäewa õhtul kell 22.

Nagu Innsbruckist 30. mail teatatakse, professor Piccard ja tema kaaslane Kipfer on nagu imeläbi surma suust pääsenud. Nimelt on õhupalli gondel põrganud suure jõuga wastu jääd, nii et seesolijad said tugewasti wapustada ja mitmed instrumendid on purunenud, pealegi õhupall on maandunud 10 jala kaugusel jugawast kuristikust. Mõlemad teadlased ei ole aga neist kogemustest end põrmugi kohutada lasknud. Nad seletawad, et neil on kawatsus uut lendu alustada, niipea kui esimesel lennul tehtud teaduslikud waatlused on põhjalikumalt läbi töötatud.

*

Laupäewal kawatses firma, kes õhupalli ehitanud, haruldase jõuduki jääliustikult lahti wõtta ja ükskikutes osades ära tuua. On aga tõenäoline, et alumiinium-gondel tuleb jätta jääliustikule, kuna tema allatoomine orgu näib olewat wõimatu.

Ajakirjandus awaldab üldist rõõmu

prof. Piccardi õnnestunud lennu puhul kõrgematesse õhukihtidesse. Wiimist saabunud teadetel on prof. Piccard kõigiti rahul ja lootusrikas oma lennu saawutuste üle. Lähemaid teateid annab ta siiski lennu tulemusteste alles pärast seda, kui lennul kaasas olnud aparaatide registreerimised lähemalt kontrollitakse. Piccard kui ka tema kaaslane olid pärast lendu päris

kurnatud,

kuna nad 48 tundi ei olnud maganud. Mõlemad õpetlased panewad eriti palju lootusi jaladusliste gammakiirte mõõtmistele. Maandumine sündis parajal ajal, kuna kõik toiduained gondlist oli ära tarwitatud. Nagu juba teatatud, oleks jatkunud pärast maandumist hapniku tagawara teadlastele weel tunniks ajaks. Wäga raske oli kannatada teadlastel kuumust gondli sees. 16 km kõrgusel oli õhurõhumine ainult kümnendik harilikust.

Piccardi õhupall on maandunud Austria maa-alale, kuigi Gurgl asub otse Austria-Itaalia piiril.

Professor Piccard

on sünnipoolest helweetslane, 28. jaanuaril 1884. a. Baselis sündinud. Ta õppis ülikoolis füüsikat ja meteoroloogiat, kusjuures tegi tegemist peaasjalikult tropo- ja stratosfääri uurimisega. (Õhukihte kuni 12—13.000 m kõrguseni nimetatakse troposfääriks ja kõrgemaid õhukihte stratosfääriks.) 1920. aastal sai ta Zürichi ülikoolis professoriks ning kutsuti 1922. a. juba Brüsseli ülikooli korraliseks füüsika professoriks, missuguse õppetoolil ta on praegugi.

Prof. Piccard (paremal) ja tema saatja insener dr. Kipfer, pildistatud õhkutõusmise eel nende õhupalli gondlis.

Dr. Kipfer,

Piccardi assistent ja kaaslane „taewalennul“, on ainult 27-aastane. Ta on pärit Baaselist ja teda peetakse elektrokeemia alal asjatundjaks.

Piccardi lennu ettewõtet stratosfääri finantseeris Belgia teaduslik ühing „Fond National de la recherche scientifique physique“. Selle ühingu poolt oli lennu teostamiseks prof. Piccardi käsutusse antud 400.000 Belgia frangi suurune summa.

Mis arwasid asjatundjad?

Lehtedest on ka teateid asjatundjate arwamisest Piccardi lennu kohta. Need arwamised, mida enne starti awaldati, olid pea eranditult wäga skeptilised, muidugi wäljaarwatud prof. Piccardi enese oma. Berliini õhusõidu asjatundjad professor Herggesell Lindenbergi observatooriumist, ja prof. Berson, Aero-Arktise ühingu juht, kes mõlemad eriti õhupallidega sõitude alal kodus, olid Piccardi elu eest wäga mures. Muuseas on wiimane neist õhupallil ise 11.000 m kõrgusele tõusnud ja nagu imeläbi pääsenud — nii siis ise surmale silma waadanud. Hergesell awaldas arwamist, et õhkutõus sündis liialt wäheste ettewalmistustega; isegi ilmateateid ei jälginud Piccard enne õhkutõusmist. Berson arwas, et õhusõitjad tahtsid maanduda juba kolmapäewal wastu õhtut, kuid ei saanud seda teha, nii et paistis, nagu oleks Piccard ööseks õhku kawatsenud jääda. Ka kõige wilunumad õhupallil sõitjad ei riskeeri ööseks õhku jääda, eriti weel kõrg-mägestiku kohale, kus kõrged mäeküljed ja atmosfääriliste tingimuste kiire muutlikkus weelgi purunemise hädaohtu suurendawad. Selleşt järeldati, et Piccard enam wabatahtlikult õhus ei püsi ja et tal waewalt korda läheb terwelt maakamarale tagasi jõuda. Arwati, et ainult õnnelik juhus wõib ekspeditsiooni õnnestumist tagada, kusjuures wähe lootusi oli Piccardi ja tema kaaslast weel elawalt näha saada.

Ometi on kõik need mustad murepilwed enneaegseteks ja liialdatuiks osutunud.

Ligi 4000 õpilast riigikaitselisele õppusele.

Õppused kesk- ja kutsekoolide õpilastele korraldatakse tänawu 1.—9. juunini.

Käesolewal õppeaastal korraldatakse kewadine riigikaitseline õppus kesk- ja kutsekoolide õpilastele 1.—9. juunini, pühapäew, 7. juuni, wälja arwatud.

Õppusele kuulub üle riigi üldse 3941 õpilast 70 koolist. Tallinna ja Tartu koolid ükskinda annawad ligikaudu poole sellest arwust.

Õppus teostatakse kaitsewäe ohwitseride ja allohwitseride (kadettide, aspirantide) kaasabil, kes selleks ajaks komandeeritakse koolides alaliselt töötawate riigikaitse õpetuse instruktorite käsutusse. Üldse annab kaitsewägi lisajõude 63 ohwitseri, 65 kadetti, 150 aspiranti ja 176 üleajateenijat-allohwitseri.

Õppuse üldjuhiks on kaitsewägede staabi 6. osakonna ülem kolonel Traksmann, kellel abiks 4 piirkonnajuhti.

Õppus sünnib õppekawade ja juhendite põhjal, mis pandud maksma haridus- ja sotsiaalministri poolt, kokkuleppel kaitseministriga. Tegelik õppetöö kestab kokku 45 õppetundi, 5—6 tundi päewas.

Wiru kaitsewäeringkonna ülema asutus uutes ruumides.

Arwates 1. juunist s. a. asub Wiru kaitsewäeringkonna ülema asutus ja kaitsewäeteenistuse komisjon uutes ruumides, Rakweres, Tallinna tän. 3, teisel korral.

SSSR'ist 220.000 palki läbi Eesti wete.

Palgiparwetus Narwa-jõge mööda alanud. — Parwetajaile tööd kaheks kuuks.

Narwa-jõge mööda algas suur palkide parwetus. Esialgu parwetatakse koest alla Narwa ja Narwa-Jõesuu lauawabriku jaoks 40.000 kodumaa palki. Mõni päew hiljem algab palkide parwetus teiste metsafirmade jaoks kodumaa metsadest, kust palgid asetatud parwetuskanalite ääre. Need metsafirmade palgid parwetatakse Narwast N.-Jõesuhu edasi, kust nad laewadega wälismaile weetakse.

Ühes sellega algab läbi Eesti wete Nõuk. Wene palkide parwetus. Plüssajõe kaudu parwetatakse Narwa-jõkke 220.000 SSSR'i palki, misfuguseb palgid Rossoni-jõe kaudu SSSR'isse tagasi parwetatakse. Wene palkide parwetus kestab umbes kaks kuud ja Eesti wetes sünnib meie tööliste-artellide kaudu. Selle läbi saawad tööd umbes 200 töölist kaheks kuuks.

Üleriiklik skautidepäew Narwas.

Üleriiklik skautidepäew peetakse Narwas 24. ja 25. juunil. Sel puhul peetakse Narwas suured kergejõustiku wõistlused. Wõitjad krooniakse wäärtuslikkude auhindadega. Skautide-päewa korraldajaks Narwas on skautmaster O. Indus ja wõistluste peakohtunikuks Narwa malewa pealik major Jaan Lepp.

Narwa skautide malewas on liikmeid 350 ümber.

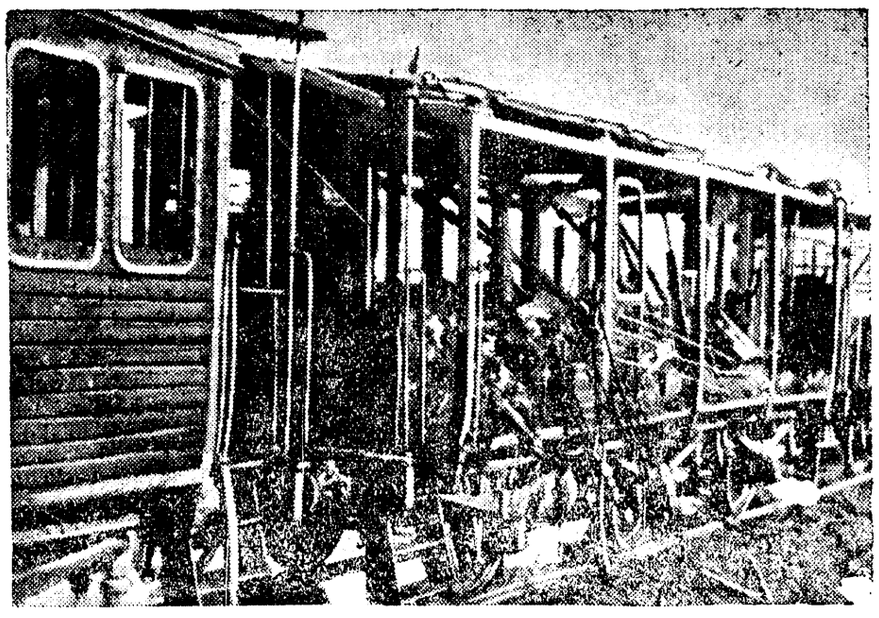
17 haritud põllumeest astus ellu.

Neil päewil laskis wälja Wahi 2-aastase kursusega põllutöökool oma 11. lennu. Kooli lõpetasid 17 õpilast, neist Olga Räsu (kiitusega) ja Richard Saage Wirumaalt.

Katse Narwa tänava- ja linnaosade nimesid venepäraseks muuta 1915. a.

Meie suuremate linnade — Tallinna, Tartu, Narwa ja Pärnu — ajalugu ulatub tagasi keskaega. Kohati on säilinud selleşt waremast ajast huwitawaid arhitektuurilisi mälestusmärke ja muid muinsusi. Tallinna ja Narwa linnad teeb huwitawaks eestkätt nende weneaegne ilme. Sellase omapära säilitamisele on kahjuks alles liig hilja tähelepanu pöördud. Tallinna wallid ja wanad ehitused häwinewad müürsepa haamri all alles meie päewil. Ometi on koostatud pikad majade ja müüride nimistud, mida ei ole lubatud lõhkuda. Kui jälgida wanade mälestusmärkide häwitamist eriaegadel, siis peab tähendama, et enamik muinsusi lammutati alles läinud sajandi teisel poolel. Nii ehitati läinud sajandi lõpul Kuresaare rootsi-aegse kindluse tahutud kiwidest 2 suurt hoonet üles, lammutati Narwa linna maapoolne müüristik, kasutades bastioonide tahutud kiwe Peetri kiriku ehituseks, kisti maha Narwa börsimaja ftiilne torn jne.

Sama kuri saatus on jälginud ka tänawate ja linnajagude nimetusi. Eriaegadel on kesk- wõi rootsiaegseid tänawanimetusi massiliselt muudetud. Wene schowinistid armastasid oma rahwuslikke nimekaarte õige ohtralt tänawanurkadele riputada. Nii olid Eesit linnades wene suurustel: Puschkinil, Shukowskil, Tolstoil, Pirogowil j. t. oma nimekaimud.

Reisijate rongi põlemine Egiptuses.

Eesti iseseiswuse ajal pidid wene nimed eesti omade eest taganema. Nüüd ilmusid tänawanimede ritta Koidulad, Kuperjanowid, Lembitud, Poskad j. t. Ei saa olla wastu wene tänawanimede ümbermuutmisele, kuid niisama, kui hoiame alal wanu ehitusmälestusi, peame katsuma säilitada ka wanu tänawanimesid, sest ka need kuuluwad muinsuste hulka.

Kui jälgida arhiiwide andmeid, siis on wõimalik ära märkida, et wiimane suurejooneline ümberristimise kawa oli teoksil wene wõimude poolt maailmasõja alul. Püüti tõrjuda tagasi saksiust ja saksapärasust. Saksapärasest Peterburgist sai Petrograd ja palju ei puudunud, et saksa „Reval'gi“ oleks saanud omale nimeks „Golõwanj“. Selsamal ajal tõusis tänawa ja maakohtade nimede muutmise küsimus üles ka Narwas. Selles asjus saabus Narwa linnapeale Õsipowile Peterburgi kubernerilt 20. apr. 1915. a. nr. 1111 all alljärgnew kiri, mille sisu eestindatult anname edasi:

Austatud härra
Aleksei Iwanowitsch.

Siseministeeriumi poolt on minu tähelepanu juhitud linna tänawate ja üksikute maakohtade ning külade nimede muutmisele wana-wenekeelseteks.

Sel põhjusel pöördun Teie poole palwega mind informeerida, millised tänawad ja linnaosad Narwa linnas ja Narwa eeslinnades kannawad saksa nimesid, millised nimed wõiksid praeguseid nimesid asendada ja millistel põhjustel. (Näited: Joachimstahl — Peetri eeslinn).

Palun Teid wastu wõtta minu täielik austus ja lugupidamine.

(allkiri).

Selle tähtsa küsimuse läbiharutamiseks kutsuti linnapea Osipowi poolt 28. maiks Narwa kooli- ja kultuurtegelased nõupidamiseks kokku. Oli loomulik, et kutsed saadeti ainult wene rahwuseşt isikuile. Kirjalikud kutsed saadeti Narwa gümn. direktorile Dawidenkowile, Narwa kõrg. algkooli inspektorile Wassiljewile, linnawolikogu liikmele Kamõschewskile , Narwa kommertskooli direktorile Tihwinskile ja Petrogradi kub. IV rajooni rahwakoolide inspektorile Bõlowile.

Koosolijad on, nagu nähtub sellekohases toimikus leiduwast mustendeist, järgmised saksapärased nimetused wõtnud kaalumisele alla:

1) Worstadt — storona;
2) Hungerburg ja Schmetzke — Ustj-Narowa;
3) Magerburg — Ustj-Rossonj;
4) Joachimsdahl — ?
5) Nöteburg — Orehowka;
6) Lilienbach — Nowo-Iwanowskoje;
7) Sievershausen — ? (Sivertsi?);
8) Ferdinandshoff — Feodorowka;
9) Wesenbergi tän. — Rakowорskaja u.;
10) Gross-Holm ja Klein-Holm — Bolschoi ostrow ja Malõi ostrow.

Nagu nimistust näha, ei leitud Joaorule ja Siiwertsile wastawat wene nime. Hiljem aga (30. V) on direktor Dawidenkowil tulnud idee, et „Joachimsdahli“ wõiks nimetada „Aleksandrowskaja storona“. Ta põhjendab seda järgmiselt: nimetatud linnaosas Aleksander III isiklikult toimis õigeusu kiriku nurgakiwi panemist ja eesti kirik kannab Aleksander III nime. Sellega saaks jäädwustatud Aleksander III wiibimine Narwas 1890. aastal. See oli direktor Dawidenkowi poolt küll hästi mõeldud, kuid oma põhjendusega ekşis ta wähe, sest eesti kirik ei kannud mitte agara wenestaja Aleksander III, waid talurahwa wabastaja Aleksander II nime.

Koosolijate poolt esitatud wene nimed olid kõik enam-wähem uuema algupäraga. Ükski neist ei olnud wana-wene (drewne-ruskoje), nagu seda mainib kuberneri kiri. Ennem oleks annud selles suunas muuta end juba Narwa enda nimi, kuna wana Nowgorodi kroonika nimetab Narwat „Rugodiw'iks“.

See riigitruu algatus ei kannud siiski wilja. Asi jäi lihtsalt kalewi alla. Toimikus, kus sellekohane materjal aseneb, puudub linnawalitsuse sellekohane otsus.

üle 300 tegeva sportlase propaganda-demonstratsioon.

Terwe wägi spordimehi ja -naisi kahe orkestri saatel rongikäigus „ülewaatusele“. — Rahwamurd wõistlusi jälgimas. — Olümpia-teatejooksu wõitis kaitsewägi.

„Astra“ mängis Kreenholmi NMKÜ'ga tasavägiselt viiki 1:1 (0:0).

Pühapäewa pealelõunak tõi Narwa tänawaile spordipäewa ja sellele eelnewa rongikäigu tõttu rahwapüha ilmet. Kahe orkestri saatel marssis terwe wägi spordimehi ja -naisi lippudega läbi linna ja meelitas endaga kaasa tõelise rahwamurru linnaspordiwäljale, kuhu rongkäigus kogunes üle 300 tegewa sportlase kohalikest organisatsioonidest ja tublisti üle 2.000 pealtwaataja. Ilm oli nagu loodud niisuguse ettewõtte läbiwiimiseks: pisut jahe, et wõtta ette matka rohelisse, küllalt soe aga, et suuta kerges riides mõni tund püsida wäljal wõistlusi jälgimas.

Kell 1/24 p. l. toimus spordipäewa awamine. Rongkäiklased riwistusid publiku istekohtade ette ja „Wõitleja“ sp.-osakonna esimees J. Metsatalu terwitas siis seda kokkutulnud spordiwäge, mäwkides lühidalt ära spordi kaswatuslikku tähtsust. Seepeale algasid kohe wõistlused kergejõustiku alal, mida jälgiti huwiga. Tehnilised tulemused kujunesid järgmiselt:

100 mtr.: 1. Topman, Wõitleja, 11,7; 2. Lilienthal, pol. Sp.-ring, 12; 3. Bolschak, kaitsewägi, 12,2.

Kaugus: 1. Küttis, Wõitleja, 6,65; 2. Lilienthal, pol. Sp.-ring, 6,22; 3. Bolschak, kaitsewägi, 5,67.

Kuul: 1. Lilienthal, pol. Sp.-ring, 12,15; 2. Woigt, pol. Sp.-ring, 12,07; 3. Küttis, Wõitleja, 10,92.

Oda: 1. Kabral, Astra, 47,40; 2. Ütt, Wõitleja, 45,14; 3. Lilienthal, pol. Sp.-ring, 40,62.

Kõrgus: 1. Bysa, kaitsewägi, 1,70; 2. Küttis, Wõitleja, 1,65; 3. Lilienthal, pol. Sp.-ring 1,60.

1.500 mtr.: 1. Treinberg, kaitsewägi, 4.34,2; 2. Kõiw, kaitsewägi, 4.30,0; 3. Kasikow, Wõitleja, 5.03,2.

Olümpia teatejooks (800 + 400 + + 200 + 200): 1. kaitsewägi, aeg 3.56,5; 2. pol. Spordi-ring, 4.05,1; 3. Wõitleja 1. meeskond, 4.06,9.

Teatejooks 4 × 60 mtr. naistele: 1. Tennishokiklubi, aeg 35,4; 2. Wõitleja, 36,4; 3. Astra, 37,2.

Spordipäewa „lõpunaelaks“ oli Kreenholmi NMKÜ ja „Astra“ jalgpalli-meeskondade kohtamine ringkonna esiwõistluste tsüklis — wõiduni. Seda wõitu ei olnudki aga, nagu näitas mäng, astralastel kerge saawutada ja ta jäigi tulemata, kuna ka kahekordne lisaaeg ei toonud muutust teisel poolajal wiigistunud wahekorrale 1:1.

Kreenholmi NMKÜ meeskond esines esmakordselt pallimurul ja see debüüt tuli wõimetelt „Astra“ sinisärkidega tasawägine. Edurimi liikus päris nobedasti ja wärawawaht toimis külma werega, kui wäljalt weeres ohtlikke situatsioone. Neid oli mõlemal poolel wahelduwalt, kuid noortel pallimeestel oli napilt seda püsirohtu, mis hea innu ja mängutahte: — seda oli taas ühel määral mõlemal pool — oleks fikseerinud wärawate-kirja. Tasawägine heitlus „kuiwade“ lisaaegadega pisut läks niimoodi igawaks.

Muidu see spordipäew möödus kõigiti elawalt. Spordiliikumise tutwustajana ja spordiwäe ülewaatusena ta täitis oma ülesande.

Sanitaaride „gaasisõda“ Riigikülas.

40 samariitlast manööwreil.—Kui „haawatuil“ hakkab igaw...

Valvura malewkond wõitis Kreenholmi karika.

Pühapäewal oli Sininõmmel Punase Risti Narwa osak. samariitlastele korraldatud sanitaarsed manööwrid. Hommikul kogunes umbes 40 samariitlast Narwa jadamasse, kust sõideti Riigile. Riigi-küla lähedal männimetsa all oli üldkogumine tegewuseks. Wastawa kawa järele moodustati salgad. Anti kätte loosi järele ülesanded, gaasitorbikud, ja wastawad kaardid tegutsemiseks. Üks osa salkadest kujutas haawatuid, kuna teine osa abiandjaid. „Wigastatud“ wiidi „lahingjoonele“. Abiandmise salgad kogusid lähtekohale, Riigi-küla kiwisillale.

Ühele salgale anti ülesanne: „Kiwisillast asimut 230° umbes 400 meetrit eemal on 4 wigastatut.“ Äkki lõhkes ülesandele wastawalt ette näidatud suunas kattesuitsu-pomm. Kohe ruttasid nobedad daamid täitma oma rasket ülesannet. Liiguti ettewaatlikult, et mitte langeda „gaasimürgituse“ ohwriks. Pea leiti üles 4 mürgitatut, kes lamasid gaasitorbikuis. „Haawatuil“ oli sedelike ligi, millele oli märgitud wigastus. Need anti üle abiandjaile, kes kiires korras abiwajajad wiisid pisargaasi piirkonnast wälja. Haawatud toimetati rinde taha, kus wiidi läbi esimese-abi andmine. Seega oli ülesanne täidetud.

Kuid kõik ülesanded ei lahenenudki kergesti. Ühele salgale teatati haawatust kuski metsaweerul. Agarad samariitlased ruttasid teele haawatut päästma. Möödus minutit kümme, kuid ei salka kuski. Wiimati jõudis salk tagasi mürgitatut leidmata. Uue käsu peale wõeti ette näidatud kohas põhjalikum otsimine. Leitigi „haawatu“ kraawiweerul. . . päiseke-wanne wõtmas! Ta oli sihtpunkti minekul eksinud, mistõttu abistajate poolt teda ei leitudki. Teine juhtum oli weidi täbaram: salk ei leidnud haawatuid, kes olid end hoolsasti ära peitnud põõsaste wahele. „Haawatuil“ hakkas lõpuks igaw. Keegi tuli mõttele: sõidame lähtepunkti talumehe-hobusega ja paneme wankrile ühe kaaslase seotud peaga. Seldud, tehtud. Seda ehmatust, kui lähtepunktis nähti lähenewat haawatute-woori. Rõõmustati aga seda põhjalikumalt, kui selgus wõllatemp.

Ülesannete lahendamine wõttis õige mitu tundi. Siis koguneti aru andma „sõjakoledustest“ ja abistamise tagajärgedest. Tehti weel wäike eksam samariitlastele, millega lõppeski gaasisõda Riigi-küla all. Pakiti siis sanitaara-paunad kokku ja pöörduti koju tagasi.

Manööwreid juhtisid dr. R. Tuisk ja E. Amandus. Manööwrid õnnestusid kõigiti.

*

Samal ajal, kui Riigi-küla all peeti „gaasisõda“, oli Sininõmme lasketiirul Narwa ja Narwa malewkondade waheline laskewõistlus Kreenholmi wabrikuwalitsuse poolt wäljapandud wäärtuslikule hõbekarikale-rändauhinnale. Wõistlusest wõttis osa 12 malewlast kummastki malewkonnast. Igal wõistlejal oli 120 lasku. Lasti kolmest asendist — lamades, põlwelt ja püsti —, 300 meetrile. Wõitjaks tuli napi ülekaaluga Waiwara malewkond, wõites narwakaid 1500 : 1495. Waiwara malewkond omandas seega kolmandat korda rändauhinna. Kaks korda tuleb Waiwaral seda weel kaitsta, et saada auhinna lõplikult omale.

Jõhwi malewkond wõistles laskmises.

Parem saawutus Mäetaguse kompaniil.

Pühapäewal olid Jõhwi kaitseliidu malewkonna kompaniide waheliied laskewõistlused kohalise sõjawäe lasketiirul. Wõistlusest wõtsid osa Jõhwi, Kohtla-Järwe, Mäetaguse ja Woka kompaniid. Igast kompaniist olid wandud wälja 5-meheliised grupid. Wõisteldi ühtlasi spordi- ja wintpüssidest laskmises. Parimad tagajärjed saawutas Mäetaguse kompanii. Järgmiseks tuli Jõhwi patarei.

Ligi pooltuhat suwitajat N.-Jõesuus.

Rohkeid järelpärimisi suwitusbüroole Soomest ja Rootsist. — Suwitajate heaolu eest kantakse hoolt. — Uusi meelelahutusasutusi randa ja mujale.

„N.-Jõesuu omab väljapaistwa seisukoha Läänemere-kuurortide seas . . .“

Wiimaseil päewil on N.-Jõesuus suwitajate arw näidanud kiiret tõusu. Tänaseni on registreeritud

ligi pooltuhat suwitajat,

nende hulgas rida wälismaalasi — rootslasi, soomlasi ja sakslasi. Ka mõned SSRi kodanikud, muu hulgas Nõuk. Wene kaubandusesindaja Arbusow abikaasaga, on tulnud juba weetma suwepuhkust N.-Jõesuhu. Berliinist teiste hulgas on jõudnud kohale helilooja Tobiase tütar Sylwia Tobias.

Järelepärimisi suwitusbüroole tuleb wiimasel ajal eriti rohkelt Soomest ja Rootsist korteriolude ja muude suwitustingimuste kohta. Samuti on mitmed Soome ajalehed pöördunud propaganda-büroo poole fotode ja teksti-kirjelduste saamiseks kuurordist. Suwistepühade ajal wiibis N.-Jõesuus rootsi ohwitsere, kes osutasid elawat huwi kuurordi wastu ja wõtsid kaasa hulk tutwustamisbroschüüre j. m. Toonitati, et N.-Jõesuu kahtlemata omab wäljapaistwa seisukoha Läänemere-kuurortide seas oma kauni asendi ja ümbruse tõttu Soome lahe liiwasel rannikul.

Esimesi suplejaid lahe lainetel.

Eile ja täna tõusis merewee soojus 16 kr C. järele. See meelitas paljusid suplejaid plaashilt lainetesse mõnusklema.

Prof. Puusepp N.-Jõesuhu.

Käesolewal hooajal tuleb N.-Jõesuhu prof. Puusepp, kes waremailgi aastail on N.-Jõesuus wiibinud. Prof. Puusepp hakkab haigeid wastu wõtma dr. Salzmanni sanatooriumis.

Rikkalik toiduainete turg.

N.-Jõesuu turul on juba rohkesti saadawal wärsket aiawilja: rediseid, wärskeid kurke, tomateid, porgandeid j. m. Et toiduainete hinnad on tänawu tunduwalt langenud, siis pansioonid warustawad oma külalisi wõrdlemisi odawate einetega.

„Walge sport“ rohelistesse alleedesse.

Tänawu on N.-Jõesuus asutatud juure uusi tennise-platse, milliseist eelmisil aastail tundus puudus. Tennisespordi harrastajate teenistuses seisawad Rannakasiino ja üliõpilasgrupi tennise-platsid endiste kõrwal. Rannakasiino tennise-platsil wõib otsekohe merest tulles supelriietes reketid haarata ja palle lemutama hakata.

Kuurort wastuwõtuwalmis.

Kõikjal, kuhu ka ei heidaks pilgu, paistab silma wilgas korraldamine. Suuremalt jaolt on kõik juba warakewadel korda seatud ning kuurort on laiemas ulatuses tumeroheliste männialleede sülelusse wastuwõtuwalmis.

Algaw hooaeg toob rida uudsusi, mis suwitajaskonna heaolu tõstmiseks tunduwalt aitab kaasa. Tegewust algab suweteater „Estonia“ teatri operetijuhi Agathon Lüdigu juhatusel, rannal awatakse moodne kasiino ja rannakohwik salongorkestriga, juure on tulnud rida mugawaid pansioone jne. Wesirawilad — dr. Salzmanni ja dr. Huene omad — on täiendanud rawimiswõimalusi. Laialdased pargid ja oiwaline plaash on puhastatud, pargitiigi wee uuendamine sünnib uue kanalisatsiooni kaudu, rannale on soetatud mugawaid korwtoole ning supelmuusika eest hoolitseb 1. diwiisi orkester kapellmeister Ed. Knude juhatusel.

Narwa wangimaja ametnikud wõitsid kohtuprotsessi.

29. mail oli arutusel riigikohtus kolmandat korda Narwa wangimaja ametnike Helene Kotowi ja Marie Wahteri wallandamise asjad. Riigikohus tühistas ka seekord wangimajade walitsuse otsused, kuid asja ueks otsustamiseks andmata. Seega tulid ametnikud lõplikult wõitjaiks.

H. Kotow ja M. Wahter wallandati oma kohalt 1929. a. detsembris distsiplinaarkorras. Sellega nad ei leppinud ja andsid asja kohtusse. 1½ aastat kestis asja harutamine. Käidi läbi kõik kohtuinstantsid, kuni jõuti wõiduni riigikohus.

Kohtuotsuse põhjal on riik kohustatud wallandatud ametnikele maksma 1½ aasta palk, mis teeks ligi 3.000 kr., peale selle tuleb muretseda neile uus koht.

Veduri veepaagis üle piiri.

Kingissepast weduri all üle piiri Eestisse. — Tabati Komarowkas tagasi-sõidul „paradiisi“.

Läinud neljapäewa õhtul tabati Komarowka piirikordoni juures Nõuk. Wenemaale sõitwa kaubarongi weduri tendri alt tundmata mees. Ta toimetati kordonisse, kust saadeti edasi Narwa ametiwõimude korraldusse.

Tendri alt tabatu oli, nagu hiljem selgus, salaja üle piiri Eestisse tulnud. Ta olewat Nõuk. Wenes jaanuarikuul mõistetud aastaks wangiroodu riigiwastase tegewuse eest. Sealt õnnestunud põgeneda. Sõbra käest saanud wale passi, millega otsustanud põgeneda üle piiri. Kingissepani tulnud „ausa mehena“ raudteewagunis. Seal roninud weduri weereserwuaari ja jatkanud sõitu wastu tundmatule tulewikule. Ühes peatuskohas — hiljem selgus, et see oli Narwa — lastud reserwuaar wett täis. Külm wesi ulatunud kaelani ja teinud olemise ebamugawaks. Otsustanud siis reisi jatkata tendri all, kuid tabati — teel nõukogude „paradiisi“ tagasi.

Naised kogusid 31.000 allkirja.

Ei olda rahul perekonnaseaduse eelnõuga.

Naisorganisatsioonid algasid koguma protestiallkirju perekonnaseaduse eelnõu wastu. Nüüd on kokku saadud üle 31 tuhande allkirja, mis juba töötatud ümber.

Peale naiste andsid protestiallkirju ka mehed.

Allkirjadelehed köideti raamatusse ja antakse ühes märgukirjadega walitsusele. Märgukirjale kirjutas alla terwe rida naisorganisatsioone.

Kuna protestiallkirju on annud uue perekonnaseaduse eelnõu wastu terwe rida kohtutegelasi, adwokaate ja Tartu eesti professorkond, loodawad naised, et nende protest leiab wastawate asutuste juhtide poolt tähelepanu, sest on näha, et ka õigusteadlaste ringkonnis ei olda perekonnaseaduse eelnõuga rahul.

Koidula põrm suwel Eestisse?

Omaksed andsid selleks nõusoleku.

Nõuk. Wene ei tee takistusi.

Soow, et meie romantilise ärkamisaja kehastaja, Koidula, põrm puhkaks kodumaa mullas on korduwalt wäljendust leidnud küll naiskongressidel, küll teistel puhkudel. Kui mõne aasta eest Koidula mälestussammas Pärnus püstitati, andis mälestamiskomitee samba ehitusest ülejäänud raha, umbes 100 kr. üle Naisliidule soowiawaldusega, et see ära tarwitataks Koidula põrmu tagasitoomiseks. Kuid ka enne juba oli samaks otstarbeks wähemaid summasid tulnud mitmelt naisorganisatsioonilt liidule, kelle poolt peeti loomulikuks selle asja algatamine. Wastawalt on liit astunud ettewalmistawaid samme asja liikumapanemiseks. On ühendus loodud Koidula lähemate omastega, niipalju kui neid weel kodumaal on. Läbirääkimiste kestel suri Tartus Koidula wend Eugen Jannsen, kellelt saadi nõusolek kui ka Koidula Leningradis elawa tütre aadress. Selle-kohase kirjaliku järelepärimise peale on wiimane oma nõusoleku annud Eesti esindusele Leningradis, kuna aga asjale ametliku käigu andmiseks waja on tema kui kõige lähema asjaosalise kirjalik nõusolek, siis on ka selle saamiseks samme astutud.

Nagu selgub, pole Koidula tütrel midagi selle wastu, et lähemalt tundma õppida oma ema kodumaad ja wõib olla, siia jäädagi. Teatawasti jäi see tütar, Hedwig, umbes 12-aastasena ema poolest orwuks ja on kogu eluaja elanud Wenemaal. Temal ei ole mingeid teateid oma õest. Mõnes ajalehes ilmunud teade Koidula arwatawa tütre kohtamisest Florentsis wajawad weel lähemat kontrollimist, kuna kahtlust äratab juba asjaolu, et Koidulal niisuguse nimelist, (ajalehis Erika) tütart üldse pole olnud.

Nõukogude Wene ametliku esindusega kohapeal läbirääkimistel on selgunud, et sealpool asjale suhtutakse täie osawõtuga ja mingeid takistusi ei ole. Ka on Eesti wälisministeerium lubanud kaastööd ja abi. Naisliidu juhatuses ollakse arwamisel, et asi, niipea kui kõik takistused on kõrwaldatud ja ametlikud nõusolekud saadud, tuleks organiseerida laiemal alusel ja moodustada põrmu tagasitoomiseks organisatsioonide waheline komitee, millest loomulikuna tundub Kirjanikkude liidu, Kirjanduse sihtkapitali, Haridusliidu ja Noorte ühenduse osawõtt. Loodetakse, et ettewõte wõiks teostuda weel käesolewa suwe jooksul.

50 last Punase Risti lasteaeda.

Punase Risti Narwa komitee ja linnawalitsuse wahel saawutatud kokkuleppe põhjal jääb komitee lasteaed edasi tegutsema ja on koguni wõimaldanud laste arwu poole wõrra tõsta — wastu wõetakse üldse 50 last. Lasteaeda astumise soowiawalduși wõetakse wastu Pun. Risti Narwa komitee kantseleis, Tallinna maant. 25, kl. 4—5-ni õhtul.

Soome ajalehemehi Narwa

Eesti reisibüroo ühes soome koolireisidе bürooga korraldab 6.—11. juunini soome ajakirjanikkudele ringreisi Eestis. Reis läheb Tallinnast Narwa, Tartu ja Haapsalu, kusjuures ringreislaste kasutada on piiriwagun raudteel.

10 meetri kõrgusest kaldast alla.

Laupäewal hüppas raudsilla juures jõekaldalt alla awalik-naine Pelageja Semjonow. Kallas on selles kohas äkiline ja üle 10 meetri kõrge. P. Semjonow weeres kuidagi kägaras jõe ääre paekiwi-rägale ja jäi sinna liikumatult lamama. Sündmust nähti pealt ja naine toimetati linnahaigemajja. Seal selgus, et wigastused on kerged. Kukkudes oli saanud waid kriimustada kiwidest.

Pöörane eneseтapja oli tublisti joobnud olekus. Ta toimetati haigemajast politseisse, kust peale ülekuulamist paigutati arestimajja.

P. Semjonow mõni aasta tagasi hüppas puusillalt enesetapu mõttega jõkke, kuid ta tõmmati sõdurite poolt kaldale. Ka seekord oli naine joobnud olekus.

Soomest silku, Eestist kartuleid.

Kuu kestel 29 laewa N.-Jõesuu sadamas käinud.

Nawigatsiooni hooaeg Narwa-Jõesuus algas 3. mail. Esimese laewana saabus Narwa-Jõesuu sadamasse mootorlaew „Torm“. 29. mail wiibis Narwa-Jõesuu sadamas 5 soome mootorlaewa ja üks purjek. Üldse on nawigatsiooni hooaja alguseст kuni käesolewa ajani Narwa-Jõesuu ja Narwa linna sadamat külastanud 22 soome ja 5 eesti mootorlaewa ja 2 purjekat. Soomlased on mootorlaewadega Soomest Narwa-Jõesuhu ja Narwa toonud silku ja Eestist Soome wiinud peaasjalikult kartuleid.

Nõuk. Wenemaalt toodi Narwa jaama kaudu Eestisse esimene saadetis hobuserehasid — 27 komplekti, mis walmistatud Rostowi uues „Selmastroi“ wabrikus.

Piiritusewedajate paat plahwatas merel?

Soome wõimud eitawad „Merikwardi“ hukkumist.

Kuulujutud Soome merewalwe paadi hukkumise kohta Narwa lahes lükati teatawasti Soome wõimude poolt kategooriliselt ümber. Kuid nüüd on selgunud, et tähendatud juttudega seisab ühenduses teine sündmus. Nimelt on „Ajan Sana“ teatel praegu Suursaarel politsei walwe all kolm Kiiskinkylä meest, kelle piirituse mootorpaat Narwa lähedal plahwatuse tagajärjel olewat hukkunud. Mehed olewat pääsenud hukkuwalt mootorpaadilt kaasasolewa sõudepaadiga.

Nii wõib wõimalik olla, et ärewad kuuldused Soome merewalwepaadi merepõhja minekust on alguse saanud just kõne all olewast mootorpaadi plahwatusest ja hukkumisest.

Veeühingute asutamine kergemaks.

Põllutööministeerium wälja töötamas muudatusi weeühingute seaduses.

Põllutööministeerumis töötatakse wälja praegu weeühingute seaduse muudatusi. Seadust tahetakse muuta aastate jooksul üleskerkinud tegeliku elu nõuete kohaselt ja seesugused kawad arutatakse weel läbi keskweekomisjonis. Olewat nimelt selgunud, et weeühingute seadus on liiga paindumatu uute weeühingute ellukutsumisel. Wiimastel aastatel on meil asutatud üle 130 weeühingu ja asutamisel on neid weel wäga palju, kus loodetakse maakuiwendusetöid ette wõtta riikliku toetuse kaasabil.

Seaduse muudatuste läbitöötamisega loodetakse toime tulla lähemal ajal ja põllutööministri arwates tarwiliste paranduste wastuwõtmine riigikogult sünniks juba sügisesel istungjärgul.

Otsetariif Sonda-Mustwee raudteele.

Metsatöösturid esitasid teedeministeeriumi tariifinõukogule palwe, et wedude puhul Sonda-Mustwee kitsarööpaliselt raudteelt laiarööpaliselt raudteejaamadesse wõi ümberpöördult wõetaks aluseks wäljaarwamisel weoraha.

Senini arwestatakse weohind Sonda-Mustwee tee jaoks eraldi ja lisatakse laiarööpalise tee kaugus juurde. Et aga raudteel maksew on differentsiaaltariif, siis on sarnane arwestuswiis kaubakäjutajale kahjulik.

Metsatöösturite palwe tuleb tulewal nädalal tariifinõukogus arutusele.

Olgu kerge sulle kodumaa muld, meie unustamata kaasvõitleja

Arnold Saar

Matmine teisipäeval, 2. juunil, kell 4 p. l. Aleksandri kirikus.

GÜMNAASIUMI VII LEND.

K. S. „Võitleja“

uus ökonoom
pr. Lindebaum soovitab
maitsevaid lõunaid
K. S. „Võitleja“ einelauas
iga päev.

ÕIENDUS: Meie lehes nr. 58 (210) ja 59 (211) oli NARVA ÜHISPANGA kuulutuses eksitav viga mida siinkohal õiendame:

Narva Ühispank maksab järgmisi hoiuprotsente:

jooksval arvel — 6%
hoiukassa arvel — 7%

Tähtajalistel:

tähtajaga 6 kuud — 7%
tähtajaga 1 aasta — 8%

Mitte 8 ja 9%

Kavatsen avada Narvas 2 kuulised

raamatupidamise kursused

kus võetakse läbi teoreetiliselt ja praktiliselt itaalia ja ameerika kahekordne raamatupidamine. Peale üldraamatup õpetan soovijaile põhjalikult kätte panga, tarvitajateühisuse j. n. e. raamatupidamised.

Kursuse maks 30 krooni.

Osavõtta soovijatel palun lahkesti teatada kirjalikult **Auvere pk.** 5. kuni 10. VI. s. a. **E. Hendrikson.**

Vaivara metskonda vajatakse puuladujaid

Auvere ja Vaivara jaamade juure. Ladumise eest saab makstud 6 senti ruumimeetrist.

Vaivara metsaülem **A. Lepiman.**

Kreenholmi Kultuur-Haridus Seltsi „Ühendus“

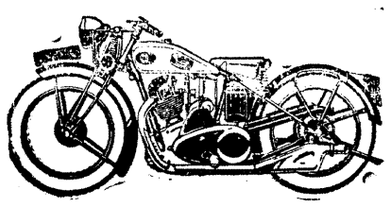
LOTERII VÕITUDE NIMEKIRI

loositud 31. mail s. a.

Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.
11	8	715	76	1160	37	1651	70	2067	84
56	15	719	10	1183	79	1673	44	2080	60
119	28	728	23	1191	6	1681	89	2084	40
120	72	802	35	1292	83	1694	9	2108	18
163	58	814	20	1298	2	1729	85	2112	88
191	7	816	5	1324	27	1735	16	2116	96
196	1	842	14	1349	66	1757	46	2119	30
244	89	850	87	1375	73	1769	33	2134	34
256	36	918	63	1386	49	1771	38	2200	21
262	90	935	29	1456	57	1782	4	2207	48
315	100	976	54	1483	22	1827	12	2218	19
345	17	1010	3	1525	86	1882	43	2262	41
378	91	1027	67	1540	99	1897	98	2282	25
380	59	1046	26	1542	81	1920	13	2283	71
448	92	1062	80	1586	62	1982	64	2302	50
478	51	1068	75	1599	95	1988	53	2338	24
580	56	1072	55	1615	31	2030	52	2358	65
683	42	1090	74	1636	82	2034	61	2376	32
689	69	1144	97	1639	45	2053	77	2405	68
702	93	1145	78	1647	11	2055	47	2475	94

Võidud antakse välja Kreenholmi Rahvamaja lugemislaua ruumes iga neljapäev kella 4—6. Kuu jooksul välja võimata võidud jäävad seltsile. JUHATUS.

Seisata ja loe!

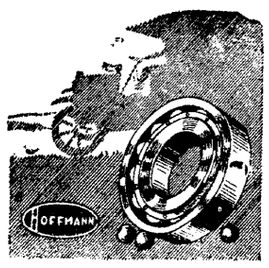

Müün ennekuulmata odavate hindadega
mootorrattaid: B. S. A. Triumph ja teisa
Jalgrattaid: Wanderer, Swift, Coventry, Posternjan, Brennabor, Spetsial j. n. e.
Hinnad alates 100 kroonist.
Suures valikus ratta osi.

Ingiis Hofmanni kuullaagreid autodele, auto kummid kõigis mõõtudes

Rootsi põllutööriistu ja masinaid. **Aiavilja ja ristikheina seemet.**

Soodsad järelmaksu tingimised.

K/m. H. LILL

Jõhvis, Turuplats Nr. 1. Telefon Nr. 4.

Kevadhooaja viimased moed saadaval

N. H. Timofejevi magasinis

Peetri pl. 9, telef. 170

rikkalikus valikus. Soovitan kevadhooajaks igasugust seltsi ja moodi

VALMIS ja TELLIMISTE PEALE

palituid, kostüüme, vihmamantleid

ja daamide moodsaid palituid

Materjali väärtus ja töö on firma poolt garanteeritud. Arvestades suurte ostudega, hinnad väljaspool võistlust.

Shotti Matful ja Matties

HEERINGAID

esimesed Trade margid

Saadaval tervetes, pooltes, ja veerand tünnides.

Soolatud Soome silgud, tervetes ja pooltes tünnides.

Hinnad võistlematud Hinnad võistlematud

A. ANNIK & Ko.

Peetri pl. 15/17. telef. 95.

Sealsamas Shelli esitus petrooleum, bensiin, määrdeõlid.

Rodanikud, tarwitage juhust, mis jälle nii ruttu ei tordu!

Et äri käesoleval kuul tarvitab
:-: suuremat summa raha, :-:

on sellepärast otsustatud korraldada suur, kõige odavam jalanõude väljamüük kevadeks ja eelolevateks pühadeks, kust võite häid ja ilusaid kergeid suvekingi osta kõige paremast materjaalist, viimase moe järgi valmistatud. Iseäranis „Tre-torn“ suvekummitallaga kingad — suurem väljavalik. Peale selle talla- ja pooletalla nahka, kõiksugu saapakreemisid, tikkusid, tiitisid, kingavärvid „Era“ ja „Rudol“.

Ainult juhuslikult iseäralikult saab odavasti müüdud, mida peab kõigile soovitama, mis jälle nii ruttu ei saa korduda!

Posti tän. nr. 51, saapa- ja nahakauplus A. Ohno.

Narva Majaomanikkude Pank

teatab sellega, et ühenduses protsentide alandamisega teistes pankades, Narva Majaomanikkude Pank maksab, alates 1-st juunist 1931 a. hoiusummade pealt:

jooksval arvel . . . . . 6% aastas
tähtajalisel arvel kuni 6 kuud 7% „
„ „ „ 12 „ 8% „

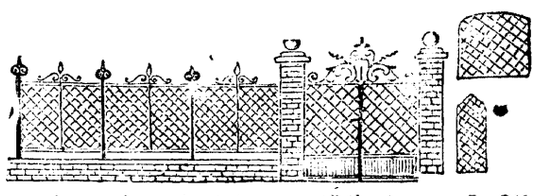
Narva Majaomanikkude Panga juhatus.

Teatan austatud töö tellijatele et olen ülevõtnud ja üleviinud (Suurest tn. 8), Viru tn. 2. Esimese Traatvõrgu tööstuse „Traatvõrk“.

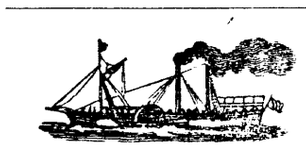
„Traatvõrk“

valmistab soovitavates mõõtudes, mitmesugusteks otstarveteks traatvõrke, nagu: **kana-, murutõnise-, rohu- ja surnuaedade jaoks, akendele ja masinatele kaitseks ja laduruumide vaheseinteks.** Peale selle

Jalamatid, Reform madratsid, ka tellimiste peale uued **raud voodid** nii ka täielikult aiad haudade ümber

Sealsamas ka mehaanika-lukusepa töökoda. **J. Olberg.**

Aurulaevandus A. KOTSCHNEW
Narva — Narva-Jõesuu

SÕIDUPLAAN.

Pühapäevadel ja pühadel:

N.-Jõesuust:
kell 7.30 hom.
„ 9.50 „
„ 12.15 p. l.
„ 4.— (16.—) p. l.
„ 6.15 (18.15) õht.
„ 8.30 (20.30) „

Narvast:
kell 8.45 hom.
„ 11.— e. l.
„ 2.15 (14.15) p. l.
„ 5.— (17.—) „
„ 7.20 (19.20) õht.
„ 9.40 (21.40) „

Äripäevadel:

N.-Jõesuust:
kell 6.45 hom.
„ 12.45 p. l.
„ 5.45 (17.45) p. l.
„ 8.30 (20.30)*) õht.

Narvast:
kell 11.30 e. l.
„ 3.30 (15.30) p. l.
„ 7.— (19.—) õht.
„ 9.40 (21.40) õht.

*) Ainult laupäevadel ja pühade eelpäevadel.

Majaomanikud!

Teie võite saada

kõnnitee kive

20% alandatud hinnaga. Ehituse kivi kohapeal kantmeeter Kr. 1. — Narva, 4. Uusküla t. 9.

Austusega M. Sirel.

Tarwitatakse sepapoisi.

Narva, Tuletõrje tn. 6.

Parimaid Jalgrattaid

kõige soodsamail ostutingimusil saate ainult

A.-s. Tormolen & Ko'lt

Narva osak.: Joala 18, kõnetr. 89.

Fotoaparaadid ja -tarbed.

Järelemaks võimalik. Edasimüüjatele harilik hinnaalandus.

Täielikum valik hooaja kübaraid.
Viimased Wiini ja Pariisi uudised.

Kübaraäri
Lia Lange,
Narvas, Vestervalli tän. 13.

Narva Väikekaupmeeste Ühingu

uuesti avatud limonaditehas

VALMISTAB:
SIDRONI SOODAT * LIMONADI * PARIISI LIMONADI * PUUVILJA LIMONADI * KULDJOOKI jne. * VAADI KALI KÕRGES HEADUSES
Kõik joogid valmistatakse viiunud meistri juhatusel
ÜHINGU JUHATUS

Kellasepa- ja kullasepaäri

M. Wõhma

Joala tän. 16. ≡ Telefon 267.

Soovitab:

Tasku- ja käekellasid suures walikus paremates **Shweitsi** wabrikutest. Ilmakuulsaid seina- ja äratuskellasid firmadest **Gustav Becker ja Junghans. Kuld-, hõbe- ja kristallkaupasid** odawate hindadega.

Daamidele moodsaid kewade- ja suwe hooajaks

KÜBARAID

Wiimaseid Pariisi ja Wiini uudiseid soowit.

Moeäri **Erna Uuk,** Joala t. 8.

Hinnad wõistlemata odawad.

Kaup äärimiselt hea! Walik kõige täielikum!

Hambaarst

B. Beilinson

hambaarsti kabinett

Jõhvis, Narva tän. Lurje majas. Vastuvõtmine iga nädal: reedel, laupäeval ja pühapäeval.

Korralikku kellasepa tööd teeb

L. Reimer,

Posti tän. nr. 59-a.

(Soobiku matmisbüroo kõrval).

Taksiautode

seisukoht
Jõhvi alevis.

Autod alati saadaval. Telefon 82.

Soldinos

võtavad „PÕHJA EESTI“ tellimisi ja kuulutusi vastu
Hrd: **Tõlts, Mullas, Veltbach**

Narva raamatukapp

võtab „PÕHJA EESTI“ tellimisi ja kuulutusi vastu.

Kulgul

müüb „PÕHJA EESTI“ üksikuid numbreid ja võtab tellimisi vastu
hra **Ahoneni** kauplus.

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-ü. „Põhja Eesti“
M. Minis'e trükk, Narvas, Rahu tän. 15.